

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

1. Naštej ključne razlike med romantiko in realizmom!

Romantika: subjektivni svet, beg iz resničnosti, izjemnost, razkol med stvarnostjo in ideali, izpovednost, lirika

Realizem: objektivni / realni svet meščanske družbe, tipičnost, junak se hoče uveljaviti v družbi, človeka določajo zakoni družbe

2. Kaj je realizem?(razloži, letnice, avtorji in njihova dela ki smo jih obravnavali)!

Lat.: realis=stvar, stvaren, med letoma 1830 do 1870, fra: Balzac-Oče Goriot, Flaubert-Ga.Bovary, Gogolj-Plašč, Dostojevski-Zločin in kazen, Tolstoj-Vojna in mir, Čehov-Češnjev vrt, Ibsen-Nora

3. Pomen realizma v Evropi!

- v evropski književnosti vodilna literarna snov
- spodbudi razvoj meščanske družbe in s tem propadanje plemstva
- v Z Evropi meščanstvo prevzame oblast
- pisatelje predvsem zanima vsakdanje življenje, pisanja se lotijo premišljeno, natančno proučijo gradiva za svoja dela
- najbolj se razvije v Franciji, Rusiji in Angliji

4. Kateri žanri so najbolj razviti, zakaj?!

Najbolj se je razvilo pripovedništvo, proza – romani, novele

5. Kaj je naturalizem?(razloži, letnice, avtorji in njihova dela ki smo jih obravnavali)!

Naturalizem je skrajni realizem, lat.:naturalis=narava, naraven, od leta 1870, Zola-beznica, Maupassant-Nakit, Ibsen-Strahovi

6. Razloži naslednje pojme:

- **estetika grdega** – v jeziku in tematiki (prostitucija, alkoholizem, bolezen)
- **venizem** – natančno opisovanje, skoraj posnemanje, resnica je najpomembnejša vredota
- **eksperimentalni roman** – pisanje po znanstvenih eksperimentih
- **zakon treh determinant** – človeka določajo 3 determinante: dednost, okolje, čas (človek nima svobodne volje)

7. Beznica: povzetek, sporočilo

-

-perica propade zaradi dednosti, časa in okolja, ne more pobegniti svojemu razredu

8. Oče Goriot: povzetek, sporočilo, tip realizma ter razloži zakaj, kaj veš o človeški komediji.

- Oče Goriot ima dve hčerki, z doto jima omogoči poroko z grofom in bankirjem, vendar se ga hčerki sramujeta. Živi osamljen v gostišču, na obisk prideta kadar rabita denar, na pogreb ne prideta. Hkrati spremljamo zgodbo študenta Rastignaca, ki je potomec obubožane družine in se hoče povspeti v

družbi, vendar ne za najvišjo ceno – postati zločinec – a vseeno plača visoko ceno – krade, laže.

- Glavnemu junaku je glavna vrednota družba, zato žrtvuje tudi svojo družino. Vse za družbo.

- romantični realizem; ker je na nekaterih delih čustven, ima nenavadne zaplete

- Človeška komedija je cikel romanov in novel – oče Goriot je 1. roman tega cikla. V človeški komediji Balzac opiše celotno tedanjo francosko družbo.

9. **Gospa Bovary: povzetek, bovarizem/sporočilo, tip realizma ter razloži zakaj, personalni pripovedovalec.**

- Emma se poroči s podeželskim zdravnikom, ki jo sčasoma začne dolgočasiti, saj si ona želi opaženosti, zabave in razkošja. Nasprotno je moč zadovoljen s tem kar ima. Emma je še bolj razočarana ko rodi hčerko. Emmine propad se začne ko dvakrat prevara moža. Oba ljubimca jo izkoristita. Ker je zadolžena, v obupu napravi samomor. Umre v mukah, za njo umre tudi mož. Hčerka mora delati v tovarno.

- glavna junakinja doživlja močan konflikt med svojimi romantičnimi iluzijami ter realnostjo. Flaubert pravi da je realnost močnejša in pomembnejša.

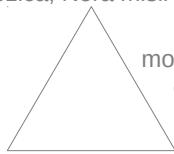
- objektivni realizem; odnos avtorja do junakinje je objektivni, avtor se distancira in ne obsoja.

- pripovedovalec ne ve česar tudi junak ne ve, gleda skozi zorni kot oseb.

10. **Nora: dramski trikotnik, sporočilo, prostor in čas, pojem tezna drama.**

- praznovanje božiča, Nora misli na samomor

noro izsiljuje človek
ki ima menico s
ponarejenim podpisom

mož izve za zadolžnico in je
ogorčen, zgrožen

Navidez idealen zakonski par

Nora ga zapusti

- emancipacija ženske v družbo

- čas: 3 dni božičnih praznikov; prostor: meščanski dom

- Tezna drama obravnava nek zunanji družbeni problem

11. **Strahovi: dramski trikotnik, sporočilo, prostor in čas, značilnosti drame v primerjavi s tragedijo,**

- sin pove materi resnico o svoji bolezni in željo da bi se poročil z Regine

Ga. Arving pove pastorku
resnico o svojem zakonu
(mož je imel otroka s
služkinjo)

Alvingova pove resnico sinu in Regine,
ki oddide, zavetišče pogori

Sinova vrnitev domov

sinova bolezen napreduje, oslepi, mamo
prosi za sonce/morfij/evtanazijo

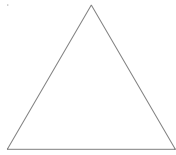
- človeka določajo: dednost (sin podeduje bolezen od očeta), in okolje (Alvingova se podreja normam družbe o zakonskem življenju)

- Tragedija: dogaja se v preteklosti, bogovi in višje sile, verzi, višji sloji-kraljevske družine

Drama: dogaja se v sedanjosti, zakoni in ni nadnaravnosti, pogovorni realistični jezik in proza, povprečni ljudje

12. Plašč: povzetek, tip realizma ter razloži zakaj, razloži pojem mali človek, kakšen je pripovedovalčev odnos do junaka.

-

- groteskni in kritični realizem: popačen / pretiran opis Akakija, tragikomičnost, mešanje realnosti s fantastiko; toga uradniška hierarhija + revščina
- mali človek: družbeno nepriznan, nima nobene družbene veljave, družba ga prezre
- Akakij je moralno vrednejši od drugih "pomembnejših" ljudi

13. Zločin in kazen: povzetek, sporočilo, tip realizma ter razloži zakaj, oznaka junaka.

-

- človek se krivde – zločina – lahko reši le s kaznijo, trpljenjem in ljubeznijo
- psihološki realizem: človekovo nezavedno (monolog, sanje, halucinacije), personalni pripovedovalec, 2 tedna, 1 mesto
- ateist, nihilist, ljudi deli na dva dela – uši (ne ubijaj), napoleone (boga ni, vse je dovoljeno, če si dovolj močan), racionalist, ambiciozen, reven

14. Vojna in mir: tip realizma ter razloži zakaj, kaj pomeni pojem epopeja, razloži naslov romana, obnovi odlomek Napoleon pred Moskvo.

- objektivni, kritični realizem: opisati družbo v najširšem smislu; Napoleon
- obsežen roman (200 strani), nadoseben (junak je ruski narod), zgodovina, zasebno življenje
- vojna : mir = napoleon : rusi

-

15. Naštej slovenske avtorje in dela ki smo jih obravnavali!

Anton Aškerc-Mejnik; Simon Gregorčič-Človeka nikar!; Simon Jenko-Obrazi, Tilka; Josip Jurčič-Deseti brat, Telečja pečenka; Janko Kersnik-Jara Gospoda; Ivan Tavčar-visoška kronika

16. Pomen obdobja za slovence!

- 7-8 nadpovprečnih avtorjev ki so pisali solidno literaturo
- 1. slovenski roman – Deseti brat
- 1. slovenska kratka proza, zametki novele – Tilka, Telečja pečenka
- 1. tudi epska / pripovedna poezija – Anton Aškerc
- lirski pesnik – Gregorčič, Jenko
- Prve pomembne literarne kritike in eseji

17. Obrazi: analiziraj! (sporočilo, verz, oblika, metafore, jezik, v kateri osebi je napisana). (X)

- analiza: 3 motivi (pomlad, smrt, žalovanje)
- tema: narava in človek
- sporočilo: narava je večna, človek je minljiv
- verz: 3 stopični trohej
- oblika: zelo preprosta, povzeta po ljudski pesmi
- metafore: nima
- jezik: preprost

18. Telečja pečenka: povzetek, oznaka junaka, žanr ter pojasni zakaj, pomen žanra za slovence

-

-

- značajejka: kratka zgodba, značaj (poseben, čudaški, drugačen)
- 1. slovenska kratka proza, začetki novele

19. Tilka: povzetek, oznaka junaka, žanr ter pojasni zakaj, pomen žanra za slovence

-

-

- značajejka: kratka zgodba, značaj (poseben, čudaški, drugačen)
- 1. slovenska kratka proza, začetki novele

20. Človeka nikar: žanr, ideja, kdo pesem skritizira ter zakaj

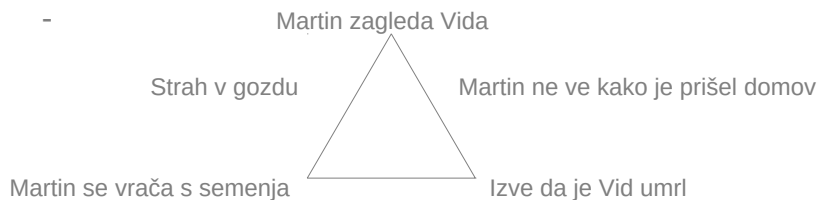
-

-

- ostra kritika dr. Maliniča; skritizira avtorjev pesimizem, aroganco, oblika je škodljiva v lepem jeziku in obliki, panteizem

21. Mejnik: povzetek, kaj je realistično ter kaj balada.

-

- Realistično: boj za zemljo (prestavljanje mejnih kamnov)
- Balada: tragičen konec (vidova smrt), fantastičnost (Prividi, presluhi Vida), atmosfera je mračna (Martina je strah), dialog (dramatičnost), epska ali pripovedna (zgodba)

22. Pomen Aškerca za slovence!

Napiše 1. epsko / pripovedno poezijo